

• уміння чітко, по-діловому організувати справу, тобто дотримуватися розпорядку дня, регламенту роботи тощо;

• уміння приймати самостійні рішення, виявляти ініціативу;

• уміння домагатися результатів, бути наполегливим;

• уміння сприймати та стимулювати підлеглих [3].

Література:

1. Віноградська О.М. Основи менеджменту/ Навчальний посібник/ О.М. Віноградська, В.С. Шевченко, Н.С. Віноградська,-Харків: 2009. – 100 с.

2. Тебекін А.В., Касасв Б.С.. Менеджмент організації [Навчальний посібник]/ Москва: 2008. – 260 с.

3. Стеценко І. Основи менеджменту. Хто такий менеджер: Навчальний посібник/ Іван Стеценко. – К.: А.С.К., 2005. – 221 с.

ІНФРАСТРУКТУРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ РИНКУ СОНЯШНИКУ

КРИВОНІС І. І.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – ст. викладач

Дудник О. В.

Аграрний сектор України, базовою складовою якого є сільське господарство, формує продовольчу та у визначених межах економічну, екологічну та енергетичну безпеку, забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей національної економіки та створює соціально-економічні умови сільського розвитку [3].

Аграрний ринок України діє в умовах недостатніх заходів державного регулювання розвитку агропромислового комплексу, низького матеріального, технічного та інформаційного забезпечення - слабозрозумітої ринкової інфраструктури.

В останні роки сільське господарство України досягло стабільної позитивної динаміки і все більше нарощує обсяги виробництва сільськогосподарської продукції, зокрема рослинництва.

Особливої уваги заслуговує виробництво олійних культур, а саме - соняшнику, як основної експортованої культури країни.

Пріоритетність виробництва насіння соняшнику обумовлена його

народногосподарським значенням і біологічними властивостями. Ефективність ринку соняшнику значною мірою залежить від функціонування ринкової інфраструктури та ринкових механізмів.

Аспекти розвитку ринку соняшнику продуктів його переробки були розглянуті у працях багатьох вітчизняних вчених: Бронін О.В, Карпенко А.В., Маслак О.В, Кондратюк Н. В, Рубін С.С. Протягом останніх років попит на насіння соняшнику зберігається за рахунок потреб переробних підприємств та його експорту.

Сучасні тенденції реалізації соняшника напрямлені на збільшення кількості реалізованої продукції, однак прибуток значно не збільшується оскільки збільшується собівартість про що свідчать дані таблиці.

Таблиця 1

Результати реалізації соняшника за 2012-2014 рік

Показник	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2014 р. у % до 2012р.
Кількість реалізованої продукції, тис. т	6813	6956,8	7737,5	113,6
Повна собівартість продукції, тис. грн.	16782078,0	16142915,5	21814865,4	129,9
Прибуток (збиток), тис. грн.	24465164,1	4602858,9	7952549,3	32,5

Джерело: дані Держстату України [4].

На світовому і внутрішньому ринках насіння соняшнику і продукти його переробки являють собою важливий, конкурентоспроможний товар, що користується попитом, при чому його імпортують як в основному промислово розвинуті країни, і експортують країни, що розвиваються, і з перехідною економікою. У торгівлю лише включено понад 66 країн. Основними країнами-експортерами є Росія, Україна, Франція, США. На них припадає 81,2 % від світового експорту [1].

Для детального аналізу проблеми реалізації сільсько-господарської продукції, в т. ч. і насіння соняшника, треба розглянути канали її реалізації. На даний час в Україні утворюється значна кількість бірж, які обирають різні підходи роботи з клієнтами. Особливістю роботи товарних бірж є й те, що зараз укладаються угоди тільки на реальні товари, такі як спот і форвард, ф'ючерсні контракти майже не застосовуються. З цих та інших причин біржі не змогли зайняти належного місця у сфері реалізації.

На фоні цього виникають посередницькі фірми. Які тільки гальмують і збільшують шлях просунення агропродукції, підвищують її ціни для

споживачів та присвоюють значну кількість прибутків. Альтернативними шляхами для вирішення цієї проблеми є укладання довгострокових контрактів, реалізація продукції через оптові ринки, створення агропромислових асоціацій та ін.

Кінцевим етапом вирощування соняшника є реалізація насіння культури.

Для отримання прибутку від реалізації та ведення ефективного виробництва слід звернути увагу на такі рекомендації:

- створити такі умови співробітництва сільськогосподарських товаровиробників та заготівельників (покупців), щоб ціна та обсяг реалізації продукції не залежали від останніх;

- вирішити проблему диспаритету цін;

- прискорити процес формування інфраструктури ринків через створення і розширення маркетингової мережі збуту сільськогосподарської продукції від виробника до споживача;

- удосконалити механізм реалізації продукції за рахунок укладання довгострокових контрактів держави із сільськогосподарськими товаровиробниками;

- ужити заходів щодо формування цивілізованого біржового ринку продукції сільського господарства в т. ч. і насіння соняшника шляхом створення законодавчо нормативної бази і умов, які забезпечують торгівлю за реальними цінами; запровадити нові біржові технології, адаптовані до умов сучасного господарювання [5].

Наразі в галузі рослинництва спостерігається стан нерозвиненості ринкової інфраструктури, тінізації національної економіки, непрозорості та нестабільності ринкових відносин та соціально-економічної нестабільності. Підтверджується факт несформованості системи адаптації економічного механізму щодо організації сталого розвитку і функціонування сільськогосподарських підприємств до умов ринку України.

Держава відіграє важливу роль у становленні ринку соняшнику. Для заохочення виробників соняшника, як найбільш незахищених, необхідна страхова та фінансова підтримка держави.

Необхідна регуляція експортної та цінової політики, скорочення експортного мита слугує стимулюванням для постачальників продукції, а відновлення девальваційних процесів – збільшує внутрішні ціни на соняшник.

Серед останніх актуальних проблем є невідповідність сертифікаційної бази аналізу продукції, базі країни-імпортеру, зокрема відсутність фітосанітарного сертифікату на продукти переробки соняшника.

Успішному функціонуванню ринку соняшника та продуктів його переробки в Україні сприятиме проведення таких макроекономічних заходів:

- введення системи контролю за цінами і підтримка відповідного співвідношення попиту та пропозицій на ринку, захисту прав споживачів;

- заохочення прямих виробників продукції і переробки соняшнику до посилення обсягів виробництва високоякісного товару;

- створення конкурентного середовища і усунення монополізації в ресурсних та переробних сферах;

- здійснення економічного контролю доцільної структури ринку і ринкових відносин з розробленням далекоглядних намірів продовольчих програм, фінансово-економічних заходів;

- систематизація експортних потоків сировини і продукції переробки, зменшення залежності від імпортних поставок;

- введення доцільної фінансово-кредитної і податкової політики;

- залучення іноземних інвестицій;

- розробка стратегії формування соціальної інфраструктури села.

Література:

1. Галузева угода між Міністерством аграрної політики України, галузевими об'єднаннями підприємств та Профспілкою працівників агропромислового комплексу України на 2011 – 2013 роки // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2011. – №10. – С.2– 28.

2. Дудар Т.Г. Формування ринку конкурентоспроможної агропродовольчої продукції: теорія, методика, перспективи: [монографія] / Т.Г. Дудар, В.Т. Дудар. – Тернопіль: Економічна думка, 2009. – 246 с.

3. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/node/16822>

4. Підсумки збору врожаю основних сільськогосподарських культур, у 2014 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

5. Побережна А.А. Світове виробництво та ринок соняшнику // Економіка АПК. – 2002. – № 4. – С.102 - 104.